VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Lausunto VM066:00/2016

Vero-osasto

14.10.2016

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Hallituksen esitys tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta HE 138/2016

Sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Ash ry:n lausunnoissa verojaostolle tuodaan esiin, että sähkösavukenesteiden yhtenäinen verotaso nikotiinitasosta riippumatta saattaa kannustaa korkeamman nikotiinipitoisuuden nesteiden myyntiin. Sosiaali- ja terveysministeriö ei kuitenkaan tässä vaiheessa esitä veromallin muutosta vaan lausunnossa todetaan, että tilannetta pitäisi seurata tarkasti ja mahdollisesti muuttaa veron rakennetta niin, että vero nousisi nikotiinipitoisuuden mukaan. Lisäksi Suomen Ash ry esittää, että verotaso olisi ehdotettua korkeampi ja että sitä nostettaisiin muiden tupakkatuotteiden veron tapaan vuoden 2017 heinäkuussa.

Hallituksen esityksessä on punnittu eri vaihtoehtoja sähkösavukenesteiden veromallille, mutta esityksessä on päädytty siihen, että vero on tarkoituksenmukaista kohdistaa samansuuruisena kaikkiin sähkösavukkeissa käytettäväksi tarkoitettuihin nesteisiin. Esityksessä on tiedostettu mallin mahdolliset vaikutukset, mutta mahdollisimman yksinkertaisella veromallilla on pyritty minimoimaan verosta aiheutuva valvonnallinen ja hallinnollinen taakka. Esityksessä todetun mukaisesti veroa voidaan jatkossa tarkistaa, kun sähkösavukenesteiden kulutuksesta ja hinnoista on käytettävissä tietoja, mutta tässä vaiheessa veron ylimitoitusta on syytä välttää.

Uuteen tupakkalakiin sisältyvä nikotiininesteiden etämyyntikielto tulee esityksen valmisteluvaiheessa tiedossa olleesta aikataulusta poiketen voimaan vasta 1.7.2017. Tämä merkitsee sitä, että alkuvuonna 2017 esimerkiksi internetin välityksellä saa ostaa nikotiininesteitä, mutta näistä pitää maksaa Suomeen tupakkaveroa. Tulli toteaa lausunnossaan verojaostolle, että tässä tilanteessa Tullin valvontahenkilöstöllä ja Verohallinnon valmisteverotustoiminnolla on vaikeuksia suorittaa veron kautta hankittujen nikotiinilähetysten verotusta sekä siihen liittyvää valvontaa ilman kattavaa haltuunottoa.

Tupakkalaissa oleva nikotiininesteiden etämyyntikielto tukee osaltaan sähkösavukenesteiden verotusta ohjaamalla kulutusta verolliseen myyntiin. On totta, että etämyyntikiellon voimaantuloajankohdan myöhentäminen veron voimaantulon jälkeen aiheuttaa valvonnallista ja hallinnollista lisätyötä Tullille ja Verohallinnolle. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan keskeistä kuitenkin on, että sähkösavukenesteiden tupakkavero olisi voimassa, kun nikotiininesteet tulevat kauppojen hyllyille. Muutoin syntyy tilanne, jossa ensin nikotiininesteitä myydään verotta ja vasta myöhemmin asetetaan vero, joka tässä tapauksessa korottaa tuotteiden hintaa tuntuvasti. Yhtäkkiset ja nopeat hintamuutokset veron seurauksena voivat aiheuttaa ongelmia erityisesti kun otetaan huomioon, että markkinat ovat vasta muovautumassa.

Valtiovarainministeriö Snellmaninkatu 1 A, Helsinki PL 28, 00023 Valtioneuvosto Puh 0295 16001 (Vaihde) Faksi 09 160 33123 valtiovarainministerio@vm.fi www.vm.fi Y-tunnus 0245439-9

Tullin lausunnossa kiinnitetään myös huomiota siihen, että ehdotuksessa ei ole otettu kantaa nikotiininesteitä sisältäviin lahjalähetyksiin eikä verovelvollisten ilmoitusvelvollisuuteen koskien nikotiini- ja nikotiinittomien nesteiden tuontia sekä käyttöä muihin tarkoituksiin kuin sähkösavukkeiden avulla höyrystämiseen.

Tupakkalaki ei rajoita sähkösavukenesteiden lahjalähetyksiä eikä sähkösavukenesteiden lahjalähetysten verottomille määrille säädettäisi erillisiä rajoituksia. Perinteisten tupakkatuotteiden osalta lahjalähetysten verottomille määrille on valmisteverotuslaissa säädetty rajoitukset, mutta sähkösavukenesteiden osalta tätä ei nähdä tarpeelliseksi, sillä lahjalähetysten verottomuuden muut edellytykset (lähetykset ovat yksityishenkilöiden välisiä, satunnaisia ja vastikkeettomia) rajoittavat muutoinkin lähetysten määrää.

Jälkimmäiseen kysymykseen liittyen valtiovarainministeriö ei näe muiden kuin höyrystettäväksi tarkoitettujen nikotiini- ja nikotiinittomien nesteiden ilmoitusvelvollisuutta tarpeellisena, sillä nämä nesteet eivät ole veronalaisia.

Osastopäällikkö,
ylijohtaja — Terhi Järvikare

Finanssisihteeri — Jenni Oksanen